

MEDEDELINGEN
van de Stichting
FAMILIE VIS VAN ZAANDIJK
Nummer 17, februari 1989

Redactie: Piet Vis

Heyme Vis

Adres: Onder de Boompjes 35
2802 AP Gouda

TEN GELEIDE

"Al zijn hele leven is Dirk Vis dag in dag uit bezig met de geschiedenis van de Zaan." Zo begint een artikel dat op 10 oktober 1988 in het dagblad "De Typhoon" heeft gestaan. De andere Zaanse krant, "De Zaanlander" heeft enkele maanden daarvoor ook met hem gesproken. Onder de titel "Dirk Vis: advokaat, kunstenaar en geschiedschrijver" is in die krant op 6 augustus 1988 een artikel gepubliceerd.

Beide artikelen gaan in het bijzonder over de grote interesse van Dirk Vis voor de Zaanse geschiedenis, waarover hij met grote kennis van zaken heeft geschreven, zoals bijv. de lezers van de alom geprezen familiekroniek "Vis a Saandijk" kunnen beamen.

Wij menen er goed aan te doen beide artikelen in dit nummer van de Mededelingen op te nemen.

De redactie en verzorging van de Mededelingen van onze stichting zijn tot nu toe voor een zeer groot deel het werk geweest van Dirk Vis. Zijn speurzin, kennis van zaken en niet in de laatste plaats zijn plezierige schrijftrant hebben deze berichten over het wel en wee van de familie Vis lezenswaard gemaakt. Bovendien kan hij beschikken over een omvangrijk, door hemzelf bijeengebracht familie-archief.

Nu Dirk vanwege zijn leeftijd enigszins is teruggetreden, is het onze taak dit werk zo goed mogelijk voort te zetten. Hij blijft onze belangrijkste adviseur en wij hopen nog

veel belangwekkend historisch materiaal van hem ter beschikking te krijgen.

Wij doen ook op andere familieleden en belangstellenden een beroep om ons kopij en zo mogelijk materiaal van historische waarde toe te zenden. Ook gegevens over "gewone" persoonlijke gebeurtenissen kunnen de moeite waard zijn. In ieder geval rekenen wij op veel medewerking bij de verzorging van van de rubriek "Mutaties". Wij blijven er naar streven deze mededelingen minstens twee maal per jaar te doen verschijnen.

Op de zeer geslaagde en goed bezochte familie-reunie in 1986 heeft het bestuur toegezegd na ongeveer twee jaar wederom een reunie te organiseren. In de vorige Mededelingen is reeds aangekondigd dat daarvoor als datum is gekozen: 20 mei 1989. Wij hopen dan een groot aantal familieleden en andere belangstellenden te kunnen begroeten. Als lokatie is ditmaal gekozen voor Westzaan, in Hotel-Restaurant "De Prins". De belangrijkste overweging is, dat we daar over wat meer ruimte kunnen beschikken dan in het voormalige kantoor van de firma Jacob Vis Pz. in Zaandijk. Westzaan speelt overigens -zoals bekend- ook een belangrijke rol in de geschiedenis van de familie Vis.

Zoals gebruikelijk zal de ontvangst van de reunie tussen 10.30 en 11.00 uur plaatsvinden, de beëindiging is gepland omstreeks 15.00 uur. Over het programma ontvangen alle ons bekende familieleden en andere belangstellenden zo spoedig mogelijk bericht.

Piet Vis

Heyme Vis

Nazaat oprichter Zaadijk bereidt nieuwe publicatie voor

Dirk Vis, onvermoeibaar op zoek naar geschiedenis Zaan

ZAANDIJK/BERGEN. - Al zijn hele leven is Dirk Vis dag in dag uit bezig met de geschiedenis van de Zaan. Dat is hij ook wel een beetje aan zijn afkomst verplicht: hij is een nazaat van de stichter van Zaadijk, Heynric Pieterszoon Oudtheyn. De man die in 1494 vanaf de Middel in Westzaan naar het lage dijkje bij de Zaan trok om daar het eerste huis te bouwen. De stamvader ook van het geslacht Vis, waaruit onder anderen de verffabrieken Jacob Vis en Heyme Vis zijn voortgekomen.

Dirk Vis is schrijver van het lijvige boekwerk 'Vis a Saandyk' en een van de stuwende krachten achter de stichting Familie Vis van Zaadijk. En nu, op zijn 82ste, bereidt hij weer een bescheiden publicatie voor. Want de onvermoeibare speurder heeft ontdekt dat de Zaan zo'n tweeduizend jaar geleden al door deze streken stroomde.

door
Marjolein Voorberg

Praten met Dirk Vis en Jacob Kuyt, beiden bestuursleden van de stichting Familie Vis van Zaadijk, is verhalen beluisteren waarin het wemelt van de Vissen. Het ene historische feit is nog leuker dan het andere, en Dirk Vis kan zijn voorouders zó beschrijven dat ze levende personen worden.

Zoals Maartje Vis, de enige dochter van Jacob Vis en Aaltje van Bergen die niet als kind is overleden. Maartje, geboren in 1803, voerde jarenlang in haar eentje de leiding over de grote Twentse textielbedrijven ter firma Thomas Ainsworth, nadat haar man was overleden.

„Over haar leven zouden we een roman kunnen schrijven”, zegt Dirk Vis, wijzend op

Maartjes portret aan de muur van zijn woonkamer in Bergen.

De textielbedrijven liepen, ondanks het vakvrouwschap van Maartje, uiteindelijk op een fiasco uit en ze stierf arm en ziek. Haar dochter trouwde met een Vis en zo krijgt Maartje een uitgebreid nageslacht met de naam Vis.

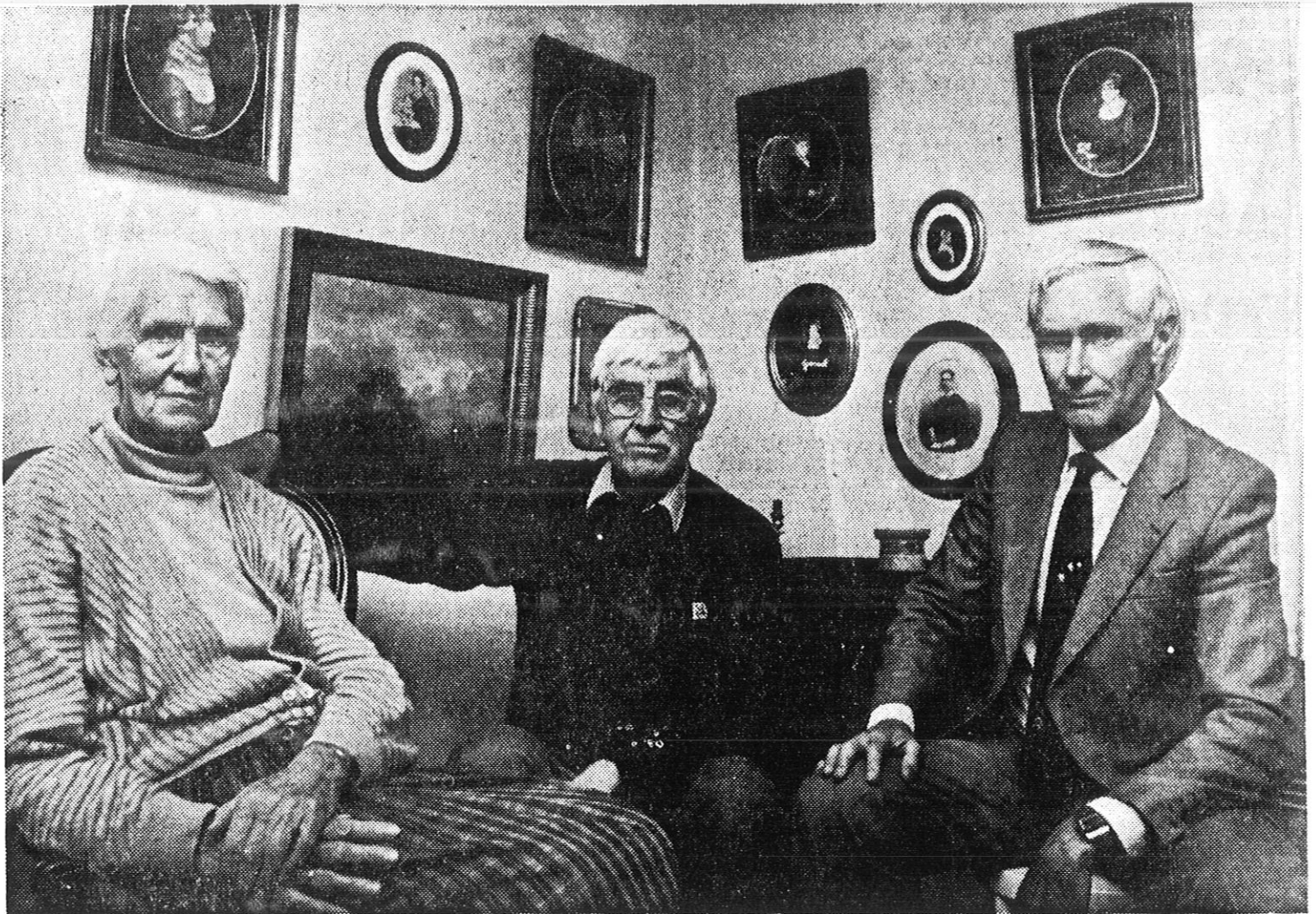
Haar kleinzoon Jacob Pieter Vis, geboren in 1858 te Zaadijk, was er al jong van overtuigd dat er in de Nederlandse

bodem zout moest zitten. Als dat gevonden werd, zou Nederland niet meer afhankelijk zijn van uit het buitenland geïmporteerd steenzout. Al op zijn zestiende jaar diende hij bij B en W van Zaadijk een verzoek in een zoutziederij te mogen stichten bij het woonhuis aan de Lagedijk 169. Dat werd toegestaan en Jacob Pieter creëerde zulk zuiver zout dat hij er veel prijzen mee won. Uiteindelijk moest de Zaadijker Zoutziederij sluiten op last van de Raad van State, omdat er naar de zin

Zaadijk omstreeks 1886. Het witte huis met vooruitspringende gevel was het woonhuis van J. P. Vis. De schoorsteen van zijn zeepziederij steekt er bovenuit.

(Foto uit 'Vis a Saandyk')

Dirk Vis (midden) met zijn echtgenote (links) en zijn medebestuurslid Jacob Kuyt, onder de portretten van hun voorouders. Linksboven een schilderij van Aaltje van Bergen, vrouw van Jacob Vis.

(Foto Ronald Peeters)

van de burelen te veel roetuitstoot was.

Boringen

Jacob Pieter gaf de moed niet op en liet boringen verrichten in de omgeving van Eibergen. Aanvankelijk liepen alle pogingen op niets uit, maar Vis bleef overtuigd van zijn ideaal. Uiteindelijk werd toch bodemzout gevonden en op 26 juni 1918 werd de Nederlandsche Zoutindustrie opgericht, die gelijk het predikaat Koninklijke kreeg.

Vis werd de eerste directeur.

Dirk Vis heeft veel van deze familiegeschiedenissen uitvoerig beschreven in het boek 'Vis a Saandyk, kroniek van een Zaanse geslacht' dat in 1974 verscheen. Het oorspronkelijke plan was een herziene aanvulling van het boek uit 1899 van de bekende geschiedschrijver Gerrit Jan Honig. Maar Dirk Vis, die van jongsaf alles had verzameld wat hij vinden kon over zijn voorgeslacht, kreeg door opening van archieven zo veel tot dat moment onbekend

materiaal in handen, dat het een heel nieuw werk is geworden.

Om de uitgave van het boek mogelijk te maken, richtte een aantal nazaten van Jacob Vis en Aaltje van Bergen de stichting Familie Vis van Zaandijk op. De duizend exemplaren van het dikke boek zijn inmiddels bijna uitverkocht, maar de stichting bestaat nog steeds.

Elk kwartaal verschijnt een mededelingenbulletin voor alle leden van de familie Vis („al-

leen voor hen die afstammen van Oudheyn, want denk niet dat alle Vissen familie van elkaar zijn"). Daarin worden nieuwe historische gegevens gepubliceerd en gezinsuitbreidingen vermeld. Doel van de stichting blijft onverminderd „het bundelen van alle activiteiten met betrekking tot het vastleggen van de geschiedenis van de familie Vis van Zaandijk en het bewaren van het familie-archief", zoals in de oprichtingsakte staat. Eens in de twee, drie jaar wordt een familie-reü-

nie gehouden. Op de Zaanse Schans of aan de Lagedijk bij de Gortershoek, waar eens de verffabrieken van Jacob Vis hebben gestaan. En waar nu - heel toevallig - de stichting VIS (Voor Internationale Samenwerking) van Jo Vens is gehuisvest.

Bijnaam

De naam Oudheynen was een bijnaam uit de tijd dat er nog geen bevolkingsregister bestond, vertelt Dirk Vis. Zijn zoon nam de naam over, maar diens zoon Jacob Pieterszoon, heette, naar het beroep van de familie, Viscoper. En dat werd vervolgens Vis. Een vis is ook nog altijd in het familiewapen terug te vinden.

Zowel Dirk Vis als Jacob Kuyt wonen, hoe Zaanse ze in hart en nieren ook mogen zijn, niet meer in de Zaanstreek. Kuyt, die 25 jaar leraar exacte vakken is geweest aan scholengemeenschap Blaise Pascal, heeft Zaandam een paar jaar geleden verruild voor Heiloo. En Vis is al begin jaren dertig

uit Westzaan, waar zijn vader huisarts was, vertrokken. Vlak voor de Tweede Wereldoorlog verhuisde hij met zijn vrouw naar Bergen. Niet omdat zijn verre overgrootmoeder Aaltje van Bergen heette, al is dat een aardige bijkomstigheid. Wel omdat zijn kunstenaarsbloed (Vis is behalve meester in de rechten vooral schilder, illustrator, geschiedvorser en schrijver) hem naar dat Noordhollandse dorp in de duinen dreef.

Maar Vis blijft Zaankanter en is nog altijd bezig met de geschiedenis van 'zijn' streek. Zoals nu met zijn ontdekkingen over de Zaan, die toch ouder moet zijn dan het IJ. „In het boek Zaanlants Arkadia uit 1658 wordt daarover al gefantaseerd, maar ik meen nu ontdekten te hebben dat die fantasie op waarheid berust", aldus Vis. Veel meer wil hij er nog niet over kwijt. Daarvoor verwijst hij naar zijn publicatie, die in de loop van dit jaar komt.

De Typhoon, 10 oktober 1988

Dirk Vis: advocaat, kunstenaar en geschiedschrijver

'Je moet van je eigen familie en streek de achtergronden kennen'

ZAANSTREEK — Dirk Vis: „Na mijn rechtenstudie werd ik advocaat. Ik hield me enkel bezig met geldzaken en dat interesseerde me eigenlijk niet. Ik wilde veel liever kunstschilder worden. Dat heb ik ook gedaan. Na de oorlog kon ik helemaal opnieuw beginnen. Toen heb ik om den brode 'De Zaanstreek' geschreven.”

„Natuurlijk had ik interesse voor de Zaanse geschiedenis. Je moet daarvoor vatbaar zijn. Ik was dat wel, mijn broer niet. Die zag de portretten niet die bij grootmoeder hingen. Hij luisterde ook niet naar de verhalen die andere familieleden aan tante vertelden. Door die familiegeschiedenis ben ik geïnteresseerd geraakt in de Zaanse historie.”

„Ik kon ook makkelijk schrijven. Goed de hoofdzaken van de bijzaken gescheiden houden. Toch heb ik dag en nacht aan De Zaanstreek gewerkt. En nog aardige kritieken gekregen ook.”

Correspondent

„Op mijn achttiende was ik al correspondent van de Zaanlandse Oudheidkundige Vereniging. De Zaende is op mijn initiatief begonnen. In de oorlog waren er al wat contacten gelegd. Na de oorlog bleek dat onder meer Groesbeek, Hart en ikzelf wel aantekeningen hadden, maar geen mogelijkheid om te publiceren. G.J. Honig kwam daar uit zichzelf bij. Eigenlijk wilden we de oude heer Honig niet lastig vallen, maar op de eerste redactie-vergadering, zat hij er toch bij. Ik weet niet eens of iemand hem had uitgenodigd.”

„Portretten zijn heel belangrijk geweest in mijn leven. Ik lees de gezichten van mensen, ik leef erdoor. Ik zie aan een gezicht hoe een mens is. Ik heb dan ook honderden portretten gemaakt. Nog steeds teken of schilder ik op verzoek wel eens een portret.”

Ziekbed

„In 1958, tijdens een langdurig ziekbed, bestudeerde ik talloze portret-reproducties en stuitte daarbij op Frans Hals' portret van een onbekende schilder. Bijna onmiddellijk herkende ik daarin de trekken

van Rembrandt, maar nu als heer uitgedost. In heel andere omstandigheden dus als Rembrandts zelfportretten en daarom moeilijk herkenbaar. Het beeld dat Frans Hals van hem geeft is een zelfbewust en wat arrogant heerschap, zwierig gekleed.

Een bezwaar tegen de identiteit-Rembrandt leverde het bijbehorende damesportret, eveneens door Frans Hals. Dat leek in niets op de bekende vrouwen van Rembrandt: het was niet Saskia van Ulenborgh en evenmin Hendrickje Stoffels. Een diepgaande archiefstudie was nodig. Daardoor leerde ik dat het bekende boek 'Urkunden über Rembrandt', steeds als studiebron gebruikt, de ware gang van zaken in

Rembrandt's privéleven had verdoezeld.

Overtuigend bleek dat hij tussen 1642 (dood van Saskia) en 1648 (intrede van Hendrickje), heeft samengeleefd met Geertje Dircx, een jonge weduwe, kindermeid van Titus. Mijn nieuwe archiefvondsten leverden het bewijs dat Rembrandt haar jarenlang als zijn vrouw heeft beschouwd en behandeld. Een pendant-portret is dus aannemelijk. Maar daarna kregen ze hooglopende ruzie.”

Rechtbank

„Het bleek dat zij samen voor de rechtbank hadden gestaan. Geertje Dircx wilde Rembrandt er toe dwingen met haar te trouwen. Rembrandt had echter veel meer interesse voor de veel jongere Hendrickje Stoffels. De rechtbank sprak hem vrij, maar hij moest wel een hoog jaargeld betalen. Daaraan ontkwam hij aanvankelijk. Geertje had namelijk Saskia's sierraden verpand. Daarvoor liet hij haar oppakken. Ze heeft zes jaar vastgezeten in het tuchthuis van Gouda. Toen die pe-

riode om was, heeft hij er alles aan gedaan om haar daar te houden. Dat lukte niet. Zij kwam met een achterstallige vordering. Daardoor is Rembrandt ook financieel ten gronde gegaan.”

Gemeengoed

„De studie die ik daarover heb gepubliceerd, is door de kunsthistorische wereld aanvaard voorzover die een nieuwe kijk geeft op Rembrandts leven en karakter. Een en ander is nu al lang gemeengoed. Maar vreemd is, dat de meeste toonaangevende kunsthistorici de identiteit van de Hals-portretten niet kunnen aanvaarden, terwijl toch juist door die identiteit de ware verhouding tussen Rembrandt en Geertje Dircx is ontdekt. Niemand kan mij ervan afbrengen dat het Rembrandt en Geertje Dircx zijn.”

„Ik ben al lang uit de Zaanstreek weg. Ik volg het ook niet meer. Ik ben zeker ook geen chauvinistische Zaankanter. Toch heb ik het onderzoek en het schrijven over de streek met veel plezier gedaan. Ik vind dat je in ieder geval van je eigen omgeving, je eigen familie, de achtergrond moet weten. Dat is voor iedereen belangrijk.”

● GER JAN ONRUST

De Zaanlander

6 augustus 1988

Dirk Vis, telg uit een oud Zaan dijks geslacht

ZAANSTREEK — Mr. Dirk Vis (1906) stamt uit een oud Zaan dijks geslacht. Zelf is hij in Nederhorst den Berg geboren, maar hij verhuisde op zeer jonge leeftijd naar Westzaan. Zijn vader was huisarts. Dirk Vis en bracht zijn jeugd door aan de Kerkbuurt in Westzaan. De familie bewoonde het huis waarin nu Foto Hackmann is gevestigd.

Kunstschilder

Na de lagere school volgde Vis de HBS-B op het Zaanlands Lyceum te Zaandam en studeerde hij rechten te Amsterdam (Gemeente-Universiteit). Tussen 1931 en 1933 praktizeerde hij als advocaat. Vanaf 1933 werkte hij als kunstschilder.

Vis was toen al naar Amsterdam verhuisd. Hij trouwde in 1932 met een Wormerveerse dominees-dochter. Zij schonk hem zeven kinderen. Mede doordat zijn vrouw als aardrijkskunde-lerares werkte, kon hij schilder blijven in de crisisjaren.

Tijdens de oorlog moest de familie tien keer verhuizen. Na 1945 volgden lidmaatschap en bestuursfuncties in vele instellingen. In 1952 werd Vis directeur van het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs te Amsterdam (de huidige Rietveld Academie), waaruit een flink aantal nevenfuncties voortvloeiden. Tot zijn pensioen in 1971 behield hij deze functie.

Monografie

De monografie 'Rembrandt en Geertje Dirck' (Haarlem, 1965) beschouwt Vis zelf als zijn belangrijkste studie. Met betrekking tot de Zaanstreek moeten genoemd worden: een tiental artikelen in De Zaande, het boekje 'Drie eeuwen verf' (Zaandam-Wormerveer, 1945), 'De Zaanstreek' (Leiden, 1948) en 'Vis a Saandijk' (Amsterdam, 1974). Dit laatste boek schreef hij samen met Jacob Vis Jz. en is veel meer dan een familiegeschiedenis. De gehele Zaanse geschiedenis wordt aan de hand van de familie doorgelopen.

Tijdens de algemene beschouwingen in de Eerste Kamer had senator mr. J.J. Vis (D66) een onderonsje met minister Smit-Kroes (Foto NRC Handelsblad/ Vincent Mentzel)

Dit onderonsje stond in november 1988 in NRC/Handelsblad.

Bergense vestingwerken deels verdwenen

BERGEN — Dat Bergen in het kader van de Duitse verdediging, evenals enkele andere kustdorpen en steden, een plaats van belang innam, laat zich denken. De „Luftwaffe" had hier - als „buitenpost" van het vliegveld Leeuwarden - een vitaal steunpunt. Vele geallieerde toestellen, op weg naar doelen in Duitsland of daarvan terugkomend, werden door jagers van het vliegveld Bergen neergehaald. De verdedigingswerken, onderdeel van de „Atlantic-Wall", waren hier legio, de aantallen hier gelegerde Duitse militairen eveneens.

De toegang vanuit Bergen aan Zee tot het „binnenland" via Zeeweg en Eeuwigelaan kon worden afgegrensd o.a. door middel van betonnen obstakels, waaraan de tankversper-ring bij „De Franschman" nog herin-pert.

In de zeereep stonden bunkers met zware kanonnen, terijl ook in het duingebied daarachter diverse geschutsofstellingen waren te vinden. Mijnevelden maakten de duinen voor buitenstaanders ontoegankelijk.

Slopers en de onverzadigbare zee hebben alle betonnen bouwsels van de eerste duinenrij laten verdwijnen; soms steken brokstukken na harde wind weer de kop op. Ook elders zijn ze gesloopt of onder het zand bedol-

ven. De discussie daarover is, met name in Schoorl, nog steeds gaande.

Het spreekt vanzelf dat op en rond het vliegveld in de Bergermeer (nu een militair mobilisatiecomplex) een concentratie van bunkers was en is te vinden. Ontdaan van de beschermende laag aarde doen sommige nu dienst als onderdak voor het vee of, opgeknappt, als opslagruimte voor militaire goederen. We kunnen in de toekomst in die hoek weer bunkerbouw verwachten; de geschiedenis herhaalt zich!

Ook in het dorp zelf en in de bossen waren talrijke bouwsels opgetrokken; als kantine, als telefooncentrale, als manschappenverblijf, als radiopost, als garage of als hospitaal hebben ze indertijd dienst gedaan. Voor moderne historici is Bergen, wat de jongste geschiedenis betreft, een waar eldorado, temeer omdat er nog zoveel van is terug te vinden. Veel Bergenaren om erover te vertellen, zijn er helaas niet, omdat Bergen en Bergen aan Zee gedwongen ontruimd werden; de gemeente telde toen nog 1000 inwoners!

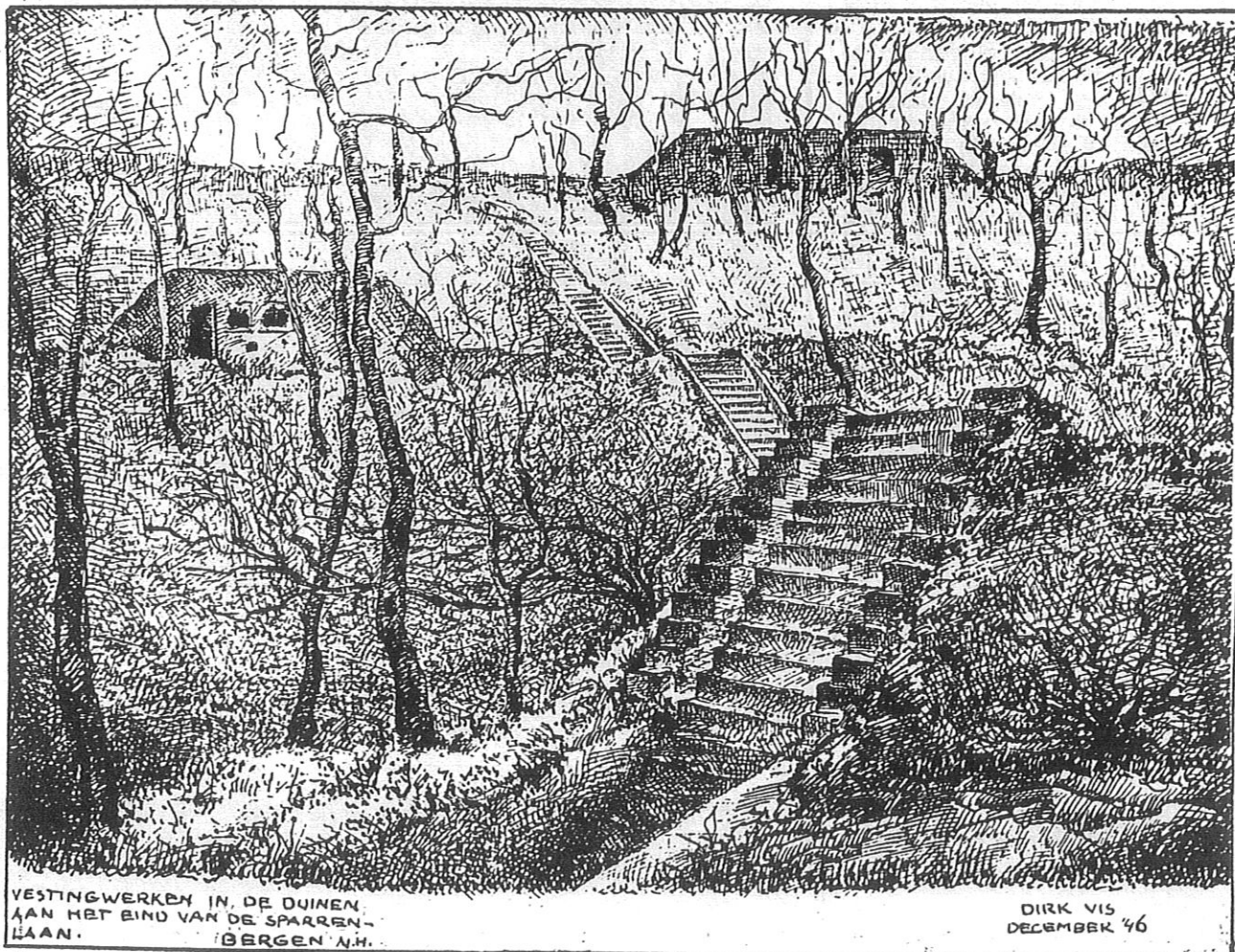
● In december 1946 maakte Dirk Vis deze tekening van trappen en bunkers aan het einde van de Sparrenlaan (Provinciale Atlas, Haarlem).

Aangezien veel terreinen indertijd tot het „Sperrgebiet" behoorden, kwam je daar normaliter niet.

Na de bevrijding pas konden er weer foto's worden gemaakt van de „nieuwbouw". We hebben er al enkele laten zien. De jonge tekenaar Dirk Vis maakte aan het einde van de Sparrenlaan een prent van betonnen trappen en bunkers; het was daar een waar „bunkerdorp". Toen mr. Vis de tekening maakte was het 1946; de „oorlogsruit" was nog niet opgeruimd.

H. Jellema.

Overgenomen uit "De Duinstreek".

VESTINGWERKEN IN DE DUINEN
AAN HET EINDE VAN DE SPARREN-
LAAN. BERGEN N.H.

DIRK VIS
DECEMBER '46

Wormerveer. (Koog a/d Zaan, Krommenie, Oost-Knollendam en Zaandijk.)

- 1519 Langebaerd, Mevr Wed. P., wijk G 42.
- 1598 Latensteln Pzn., A., Lagendijk C 43, Zaandijk.
- 1559 Leijden & Zn., D. v., Zeildoekfabrik., Krommenie.
- 1549 Leguit Jr., J., Expeditie Stoomboot Nijverheid, O 3.
- 1671 **M**achinesfabr., der fa. P. M. Duyvis & Co., N. V., E 129, Koog a.d. Zaan.
- 1701 Meijer Dzn., G., boekhandel, drukkerij, Goudastr. 65.
- 1552 Middelkamp, Fa. S., Krommenie.
- 1555 **N**aaml. Venn. tot Expl. van Verwers Vernis- en Stoommetaaldrukkerij, Krommenie.
- 1517 Naaml. Venn. Prins' Oliefabrieken, Zaanweg 94.
- 1604 Naaml. Venn. Zulfelmij. „de Kroon“, voorb. Gerbrand Vis Hzn. & Co., (Kant. 8—12, 1½—6) Zaandijk.
- 1650 **N**ed. Linoleumfabr., Padlaan, Krommenie.
- 1654 **O**bertop, H. H., Stoomolleslagerij „de Pijl“, B. 138, Zaandijk.
- 1673 Out, P., Wijk F 78, Koog a.d. Zaan.
- 1541 **P**eereboom, N. V. de Verhandel v.h. Wed. P. W., Hennepad D. 54.
- 1540 **I**dem, Pakh. „de Beer“, Wormerringdijk, Zuid 250, Wormer.
- 1629 Pette, D., Wandelweg.
- 1623 Pielkenrood, Js., Fsbrik. v. IJzeren Verf- en Olie drums, Kerkstr. D. 9.
- 1503 Pieper Zonen, H. P., Wijk D. No. 1, kant.
- 1635 Pondman Czn., D., Rijwiel- en motorhersteller, Guispad A. 69, Zaandijk.
- 1517 Prins' Oliefabrieken, N. V., Zaanweg 94.
- 1601 Prins Dzn., S., In bouwmat., Dir. N.V. Kalkbranderij „Het Klaverblad“, Spoorstr. B 181, Koog a.d. Zaan.
- **R**ijkstelegraafkantoor. (1)
- 1506 Rijstpellerij voorb. Albert Vis.
- 1702 Roos Sr., P., Verfabr., Koog a. d. Zaan.
- 1546 Ruijter, A. de, Makelaar, Zuider Hoofdstr. Krommenie.
- 1529 **S**chaap Lzn., J., Kassier en Comm. in eff., Wandelweg.
- 1626 Schilthuis, F., Wandelweg 44.
- 1501 Schmidt, Dr. A. L., Zaanweg.
- 1597 Schots, Gebr., Kaash., Pakhuis „De Jonge Jacob“, Noordsche Balk.
- 1565 Schoute, C., O 23.
- 1568 Schoute Corn.zn., D., Stationsweg.
- 1678 Schoute, W. J., Laanweg 72.
- 1551 Schut, Alb., In granen, meel, enz., Pakh. „Wisselvalligheid“, Zuiderhoofdstr. 20, Krommenie.
- 1684 Secretaris v. d. Polder Westzaan, B 121, Zaandijk.
- 1531 Stekerman, D., Kol. waren en comest., chocolade en suikerw., Zaanweg 82.
- 1547 Sijpesteijn, P. H. Kaars, Zeildoek- en Oliefabrik., Kerkbuurt 316, Krommenie.
- 1636 Smit Ezn., E. N., Zaanl. Stoomdr., Stationsstr. G 127, Koog a.d. Zaan.
- 1623 Smit, Frank, in blauwsel, ultramarijn. kogelblauw, cacao poeder en chocolade, Zaanweg 11.
- 1644 Smit Sz., J., Brood- en koekbakker, Krommeniepad 14.
- 1716 Smit & Zn., Stoommineraalwaterfabr., bierbottelarij, Wijnhandel, Zaanweg 18.
- 1550 Snelleman, J. A., In granen, Stationsstr. G. 188, Koog a.d. Zaan.
- 1578 Snuff, C., Commiss. in granen en zaden, Makelaar, Wijk B 91, Zaandijk.
- 1504 Spaander, D., Marktstr. 38.
- 1532 Stam & Zn., M., Aannemers en Makelaars, Wijk B 9, (8—9; 12—1.30; 5—8).
- 1688 Stijfselabr. „De Bijenkorf“, voorb. M. K. Honig, Koog a.d. Zaan.
- 1662 Stoomolleslagerij „de Pijl“, Wormerringdijk, Zaandijk.
- 1577 Stuurman Dzn., J., Handelsagenturen, D 85, Koog a.d. Zaan.
- 1704 **T**eeling, S., Techn. en Electrotechn. Bur., Lagedijk C 4.
- **T**elegraafkantoor. (1)
- 1544 Thijn, N. L. v., Vleeschh., Noord-Einde G. 4.
- 1562 Tjeenk Willink, G. H. A., Notaris.
- 1548 **V**ereenigde Blikfabrieken, Padlaan, Krommenie.
- 1632 } Vereen. Commissiehandel,
1633 } N. V., Wandelweg.
- 1537 Vermeulen, P., in Bloemen, aanleg en onderhoud v. tuinen. Wandelweg 5.
- 1604 Vis Hzn., Gerbrand, Dir. Naaml. Venn. Zulvel Mij. „De Kroon“, v.h. Gerbrand Vis Hzn. & Co., (Kant. 8—12, 1½—6) E 8, Zaandijk.
- 1583 Vis, Gebr., Wijk C 76, Zaandijk.
- 1602 Vis, Fa. Jacob, Graan- en zaadhandel, Stationsstr. A 115, Zaandijk.
- 1588 Vis Gzn., Jacob, Handelsagent, Lagedijk D 167, Zaandijk.
- 1616 Vis Pzn., Jacob, Fabrik. v. vertw. Exporteur v. lijnolie, B 142, Zaandijk.
- 1567 Vis Alb.zn., J., Wijk E 47.
- 1591 Vis, J. C., B 116, Zaandijk.
- 1618 Vis, N. J., „Benvenuta“, Wandelweg.
- 1617 Vis, Jr., Hajo, Papierh. en fabrik. v. papieren zakken, B 76, Zaandijk.
- 1581 Vis & Zn., Cornelis, Houtkopers, Wijk B 143 en Fabr. „Voorwaarts“, Zaandijk.
- 1574 Visser Jr., M., Boter-, kaas- en vleeschwaren, Warmoesstr. 4.
- 1557 Vliet, Gebrs. v., Kooplieden, Krommenie.
- 1714 Vonk & Zn., Klaas, Stoomfabriek, koperlagerij en metaalgietarij, Zaanweg 99.
- 1719 Vriendenberg, C. W., Arts, D92, Koog a.d. Zaan.
- 1522 Vriend Gzn., K., Nieuwe Sociëteit.
- 1535 Vries, Jan de, Dubbelebuurt 27.
- 1561 **W**aagmeester Jr., S., „Heerenlogement“, Publiek station, Krommenie.
- 1638 Wallig, Mr. J., Notaris, B 68, Zaandijk.
- 1526 Wessanen & Laan, Kant.
- 1712 Wijn, Joh. de, Banketbakker en kok, Stationsstr. G. 97, Koog a.d. Zaan.
- 1545 Wildschut, A., fa. Wildschut & Co., Stoom- en windoliesl., Wandelweg.
- 1505 Willeumier, v. Tijen & v. Laer, Zaanweg E 76, Kant.
- 1536 Wit, Simon de.
- 1566 Wit Wzn., W. de, Motordienst, Noordeinde O 35.
- 1584 Wort Hzn., P. v., Timmerman en aannemer, Boschjesstr. D 91, Koog a.d. Zaan.
- 1548 Woud & Schaap, Vereen. Blikfabr. Voorb., Padlaan, Krommenie.
- 1713 Woude & Dekker, v. d., Cacao en chocoladefabr. Arriba, Lagedijk 2, Zaandijk.
- 1681 Woudenberg, G., Manufacturen- en beddenmag., Warmoesstr.
- 1586 **Y**kel, Jac., Makelaar, Comm. in assur. en eff., accountant, Breddenhofstr. 2 Zaandijk.
- 1670 „**Z**aanlandia“, Lith. Inr., Kleijmann & Keljzer, drukwerken, glasplakateninr. „Zaanhoeve“, Zaandijk.
- 1582 Zaanl. Ass. Comp. voor brand- en binnenlandsche vaart Hoofdkant., Zaandijk.
- 1546 Zaanl. Spaar- en Voorschotbank, Zuider Hoofdstr. 29, Krommenie.
- 1580 Zaanse Cacaofabr., T. Olij, B 18, Zaandijk.

(1) Aan te vragen: „Rijkstelegraaf“.

Zie voor de overige nummers van aansluiting te KOOG a/d ZAAAN, KROMMENIE en ZAANDIJK onder ZAANDAM.

Wormerveer zie ook onder Amsterdam.

Een pagina uit de "Naamlijst voor den Telefoondienst" uitgegeven door het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie in Januari 1915, kortgeleden in facsimile herdrukt. De Naamlijst, de telefoongids van toen in één kloek deel, was verkrijgbaar voor f 0,60 per exemplaar ("De bijbehorende verschenen en nog te verschijnen supplementen inbegrepen").

N A A R P A R I J S I N 1 8 5 7

(vervolg verslag van de reis van Jacob Vis Cz., geb. 1833 met Jan Vis Jansz., geb. 1832 en Dirk Crok Tz.)
 ...en toen vervolgens per vigilant naar ons Hotel, waar wij nog iets gebruikten en ons Journal bijwerkten. Van hier naar de Opera Comique, waar wij ons redelijk wel diverteerden, zoo als met de decoratien, costumes en de zang daar wij van de woorden zeer veel misten. Van hier weder over de boulevardts naar ons Hotel.

Zondag 28 Junij 9e dag.

's Morgens ten 8 1/2 uur gewandeld naar de Beurs, waar wij op eene omni-bus plaats namen om ons au Chemin de Fer te rijden, en dan vervolgens naar Versailles, alwaar wij om 11 uur aankwamen; na ons aldaar ten eersten een weinig verfrischt te hebben, daar het dien dag smoorheet was, zijn wij gewandeld au Chateau de l'Empereur, hetwelk ook zeer merkwaardig is te bezigtigen, zoowel het gebouw zelfs als ook de prachtige schilderstukken en marmeren beelden welke zich daar bevinden. Doch daar het gebouw zoo machtig groot is, hebben wij hetzelfde slechts half bezigtigd, hoewel wij ons echter wel een uur daar hebben geamuseerd. Ook hebben wij daar de waterwerken en vijvers gezien, waar de fonteinen anders springen doch daar het de dag van springen te Saint Cloud was, zijn wij daar heen gegaan over Sevres, waar wij weder terug met het spoor naar toe zijn gegaan, aldaar aan het station aangekomen hebben wij ons eerst een weinig verlustigd, met de schoone en romantische ligging van deze stad, daar dezelve geheel in het dal ligt, stellig honderd voeten beneden de ligging der spoorweg, daar wij een kwartier gedurig naar beneden zijn gewandeld eer dat wij de stad zelve bereikten. Aldaar aangekomen meenden wij de Porcelainfabriek eens te bezigtigen doch daar het Zondag was, werd het ons niet gepermitteerd. Verder beviel het ons juist niet

extra daar er geen fatsoenlijk logement of Caffé te vinden was. Ook konden wij geen rijtuig krijgen om ons naar Saint Cloud te rijden, daar het bijna te heet was om te loopen. Doch wij kwamen te weten dat het slechts een kwartier te loopen was en zijn toen, na iets gebruikt te hebben (even buiten Sevres), met nieuwe moed aan de stap gegaan, zoo dat wij ten 4 uur te Saint Cloud aankwamen; aldaar was het zeer amusant, daar duizenden menschen gekomen waren, om de majestueuse waterwerken te zien springen, welke ten 4 1/2 begonnen te werken, en met een half uur weder aflieden; na dit alles weder bezigtigd te hebben werd het weder onze tijd te vertrekken, maar op welke wijze? Dat wisten wij niet daar wij gaarne weder eene andere route terug wilden nemen; wij begrepen dus maar eens met de massa menschen welke weder heentrokken mede te loopen, zoo dat wij weder aan de Rivier de Seine genaderd waren; aldaar zagen wij onderscheidene stoomboten heen en weder varen, en zagen ook onder anderen een Boot genaamd le Parisien. Toen kwamen wij op het idee of deze ook soms terstond naar Parijs kon vertrekken (dit onderzocht) en ja wel, dit was juist het geval, daar deze Boot bepaald voor de passagiers was welke zich weder van Saint Cloud naar Paris begaven. Dit was een alleraangenaamste tocht over het water hetgeen ons heel wat verkwikte daar het schriklijk warm was. En na alzoo 1 1/2 uur gestoomd te hebben kwamen wij weder ten 7 uur te Parijs aan. Toen terstond naar Richard gewandeld om weder ons diné te gebruiken; van daar weder au Caffé de la Rotombe en verder nog au Champs Elysees waar wij de avond passeerden.

Maandag 29 Junij 10e dag.

Des morgens regen het geen hier magtig verfrischte, doch wij werden daardoor toch verhinderd in onze reis, daar wij toen eerst maar in de stad hebben rondgedoold daar het geen weer was, de stad uit te gaan. Doch

daar het omstreeks 12 uur wat beter begon te worden begrepen wij toch maar eene vigilante te nemen om ons naar het spoor te rijden dat ons naar Fontainebleau zou brengen. Te Fontainebleau aangekomen zijn wij terstond per omnibus naar het kasteel gegaan om het te bezichtigen. Doch daar het 4 1/2 uur was en hetzelfde slechts tot 4 uur open was, mogten wij hetzelfde niet bezichtigen; toen hebben wij slechts het gebouw van buiten gezien en de tuin maar eens bezocht welke door hare waterkommen en uitgestrektheid zeer merkwaardig is. Dit gezien hebbende zijn wij naar het Hotel gegaan, van waar de omnibus toch weder moest vertrekken, om ons naar het spoor te rijden; aldaar bestelden wij een diné en kregen toen een briefje of spijslijst waarop zich 6 a 7 soorten van eten bevonden, het eerste wat wij bestelden was een kip, doch deze was koud (dit was nog niets) maar! de biefstuk met aardappelen welke wij kregen, daar was een luchje aan of liever het stonk. Hierbij hadden wij twee flesschen Bordeaux, en dit grapje koste f12,75 C dus daar beviel het ons zeer slecht. Ten 6 uur met de omnibus vertrokken naar Richard, waar wij tevergeefs kwamen daar wij aldaar niet konden souperen. Vandaar gewandeld onder een regenbuitje au Caffé de la Rotombe waar wij een kop koffij en een flesch wijn gebruikten en zijn toen vervolgens weder naar ons Hotel gegaan waar wij nog een weinig gesoupeerd hebben daar wij te Fontainebleau niet te veel gehad hadden, hiermede was weder de dag ten einde.

Dingsdag 30 Junij, 11e dag.

's Morgens redelijk weder, de lucht een weinig betrokken, zijn wij door de stad gewandeld langs de Boulevard's en door de met glas overdekte straten waarin zich verscheidene winkels bevinden, en zoo gegaan au Champs Elysees waar wij eenige verversching gebruikt hebbende, naar het Hypodrome zijn gegaan, alwaar wij

ons zeer goed amuseerden. Dit Cirque is buitengewoon groot, is ook niet rond maar ovaal en in de open lucht, doch de zitplaatsen zijn overdekt, en is de moeite wel waard te bezichtigen. Onder anderen had men daar eene trophé van ongeveer twintig Dames, het geen een prachtig gezicht opleverde, geplaatst op eene groote wagen voorstellende eene bloemenmand, bespannen met 6 paarden, welke in deze cirque werd rondgereden. Verder nog eenige zaken, te veel om alles te melden. Na afloop dezes zijn wij weder naar onze gewone restauratie gereden en vervolgens au Jardin Mabille waar wij ons met Muzijk en dans hebben geamuseerd, en tenslotte weder naar ons logement.

Woensdag 1 Julij, 12e dag.

Des morgens gewandeld naar la Place Vendome waar zich het stambeeld van Napoleon I bevindt, hetgeen wij nog voor een gedeelte beklommen hebben, daar het in deze kolom te heet was, en hetwelk van achteren beschouwd geen wonder was, daar deze kolom geheel en al van metaal en door de sterke zonneschijn magtig heet was geworden, dat ik zowat 90 treden geteld had, begreep er een van ons terug te keren, daar het hem een weinig begon te duizelen, door het gedurig in de rondte te gaan, en te meer nog daar het in deze kolom donker was en wij alzo met een lantaarn in de hand dezelve moesten beklimmen. Toen zijn wij van daar gewandeld a l'eglise St. Rogue, welke ook zeer schoon was, verder zijn wij gereden au Boulevard St. Germain, om een hotel te zoeken met 24 billards doch vonden hetzelfde niet. Vervolgens hebben wij onderscheidene winkels nagezien, om enige cadeaux mede te nemen, hetgeen wij na lang zoeken eindelijk vonden. Verder weder gedineerd en begrepen toen des avondsom naar de Groote Italiaansche Opera te gaan, doch daar wij om 8 uur kwamen konden wij er niet inkomen omrede tot 7 uur slechts kaartjes te bekomen waren. Toen zijn wij maar

weder opgewandeld naar de Boulevards (daar het schoon weder was) en namen daar een rijtuig om ons naar de Champs Elysees te rijden. Daar gekomen zijn wij er afgestapt en hebben toen de avond onder Muziek en Zang gepasseerd.

Donderdag 2 Julij, 13e dag.

's Morgens gewandeld au Caffé Parisien met 22 billarten, hetgeen wij de vorige dag niet konden vinden, vandaar hebben wij een rijtuig genomen a l'Hotel de Ville, het geen wij voor een gedeelte hebben gezien, daar wij er slechts zonder vragen waren ingelopen. Doch boven gekomen zijnde, meenden wij hetzelfde verder te bezigtigen, doch wij werden geweigerd daar wij juist een bewijs van de President moesten hebben; wij hadden gelezen dat wij slechts op vertoon van onze paspoort hetzelfde konden zien maar dat was het geval niet. Toen zijn wij eerst gewandeld naar het Palais de Tuilleries hetgeen juist hetzelfde was, dus niet gezien. Toen weder terug a l'Eglise St. Germain Lauxerois, die wij van binnen ook nog bezigtigd hebben. Vandaar hebben wij een rijtuig genomen naar de Champs Elysee heen en terug en zijn toen gegaan a l'Hotel de la Rotombe waar wij het Handelsblad nog hebben gelezen, en van daar voor het laatst naar Richard zijn gegaan waar wij nog eens fiks gedineerd hebben, om de nachtreis tot Brussel goed te kunnen voortzetten. Vervolgens na afloop van ons diné naar ons Hotel gewandeld om onze koffers te pakken en onze Hospes voor zijne vriendelijkheid te bedanken, om onze terugreis tot Brussel aan te nemen, des avonds ten 8 uur van Parijs van waar wij de volgende morgen ten 5 1/2 uur te Brussel aankwamen. Ook hadden wij onderweg nog twee heeren in onze wagen zitten, die woorden kregen over het open of dicht zijn van het raam, zoo dat die Heer welke hetzelfde open wilde hebben, begreep de ruit maar in te slaan doch dit gelukte niet. Echter maakte ik de raam aan mijn

kant slechts open daar het anders nog vechten geworden zou hebben. Te Brussel aangekomen zijnde was ons eerste werk wasschen en vervolgens ontbijten hoewel wij slecht in de wagen hadden kunnen slapen. Na het ontbijt zijn wij de stad eens ingewandeld naar het Park en zoo naar de Cathedrale welke wij ook nog van binnen bezigtigd hebben en vervolgens de Boulevards langs wandelende weder naar ons Hotel, daar wij eenigszins door de slaap werden overvallen, zoo dat wij nog een uur op de canapé hebben gelegen. Toen zijn wij nog tot buiten de stad gewandeld, de Lakenweg langs het geen een zeer aangename wandeling is, eindelijk weder terug naar ons Hotel om ten 4 1/2 uur aan Table d'Hote te dineren, daarna een sigaartje gerookt en verders weder gewandeld naar het Park, waar des avonds concert was en wij ons redelijk wel amuseerde, daar wij dien dag toch maar niet geheel en al fris waren, van daar niet te laat naar ons Hotel daar wij de volgende morgen ten 6 1/2 uur weder met spoor naar Holland moesten vertrekken.

Zaterdag 4 Julij, 15e dag.

Als voren ten 6 1/2 uur van Brussel vertrokken over Mechelen naar Antwerpen, aldaar direct overgelopen naar het andere spoor dat ons naar de Moerdijk bragt, waar wij onderweg te Oudenbosch nog eens gevisiteerd moesten worden. Van de Moerdijk met de Boot over Dordrecht naar Rotterdam, waarop wij toen schoon gelegenheid hadden eenige ververschingen etc. te gebruiken. Te Rotterdam aangekomen zijn wij na twee minuten gewacht te hebben, op het spoor gegaan naar Amsterdam, alwaar wij juist onder eene fikse regenbui ten half drie uur aankwamen. Terstond eene vigilante genomen en lieten ons alzo naar de kamer van onze vriend Jan Vis rijden, en na de inwendige mensch een weinig versterkt te hebben zijn wij ten 5 uur per Mercurius en Zaanstroom naar Huis gegaan, en hiermede was onze genoegelijke reis ten E I N D E.

S t i c h t i n g F A M I L I E V I S v a n Z A A N D I J K

Het doel van onze Stichting is o.m.: "het bundelen van alle activiteiten met betrekking tot de geschiedenis van de familie Vis van Zaandijk en de samenstelling en huisvesting van een familie-archief".

Wij zijn erkentelijk voor bijdragen in de onkosten van ons werk. Het richtbedrag voor donaties is f 25,- per jaar, te storten op postgiro nr. 3220631 t.n.v. "Stichting Familie Vis van Zaandijk" te Heiloo.

Van het familieboek "Vis a Saandijk" is bij de Stichting nog een beperkt aantal exemplaren beschikbaar. De prijs bedraagt f 67,50; voor donateurs f 50,-. Bestellingen kunnen worden gedaan bij de penningmeester: Jaap Kuyt

Oudburgerlaan 63
1852 HA Heiloo
tel.: 072-331022

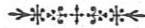
M U T A T I E S E N C O R R E C T I E S

- CIVcfbgb Niels Bastiaan Gosman, zoon van Joop Gosman en Anna Magdalena Vis is geboren te Rotterdam, 28 juni 1988.
- CIVabbbb Jan Hendrik Maschhaupt is geboren te Labuan Ruku Sumatra Utara, 26 mei 1914.
- CIVabbcab Ellen Elisabeth Maria Maschhaupt is geboren te Alkmaar, 11 december 1976.
- CIVabbcac Ronald Anton Maschhaupt is geboren te Alkmaar, 19 juni 1979.
- CIVabbdca Merel Corinne Letschert is geboren te Haaksbergen, 6 april 1980.
- CIVabbdcb Celine Albertine Letschert is geboren te Haaksbergen, 16 april 1982.
- CIVabbdada Floortje Bas, dochter van Hinten Bas en Carolina Maria Elisabeth Letschert is geboren te Tilburg, 8 november 1985.
- CIVabbdadb Lotte Bas, dochter van Hinten Bas en Carolina Maria Elisabeth Letschert is geboren te Arnhem, 18 juli 1988.

Jan.	1 D.	2 Z.	3 V.	4 M.	5 D.	6 Z.	7 V.	8 M.	9 D.	10 Z.	11 V.	12 M.	13 D.	14 Z.	15 V.	16 M.	17 D.	18 Z.	19 V.	20 M.	21 D.	22 Z.	23 V.	24 M.	25 D.	26 Z.	27 V.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.
Febr.	1 V.	2 Z.	3 D.	4 M.	5 V.	6 D.	7 Z.	8 M.	9 V.	10 D.	11 Z.	12 M.	13 V.	14 D.	15 Z.	16 M.	17 V.	18 D.	19 Z.	20 M.	21 V.	22 D.	23 Z.	24 M.	25 V.	26 D.	27 Z.	28 M.	29 V.	30 D.	31 Z.
Maart.	1 V.	2 Z.	3 D.	4 M.	5 V.	6 D.	7 Z.	8 M.	9 V.	10 D.	11 Z.	12 M.	13 V.	14 D.	15 Z.	16 M.	17 V.	18 D.	19 Z.	20 M.	21 V.	22 D.	23 Z.	24 M.	25 V.	26 D.	27 Z.	28 M.	29 V.	30 D.	31 Z.
April.	1 M.	2 D.	3 V.	4 Z.	5 M.	6 D.	7 V.	8 Z.	9 M.	10 D.	11 V.	12 Z.	13 M.	14 D.	15 V.	16 Z.	17 M.	18 D.	19 V.	20 Z.	21 M.	22 D.	23 V.	24 Z.	25 M.	26 D.	27 V.	28 Z.	29 M.	30 D.	31 V.
Mei.	1 W.	2 Z.	3 V.	4 D.	5 M.	6 Z.	7 V.	8 D.	9 M.	10 Z.	11 V.	12 D.	13 M.	14 Z.	15 V.	16 D.	17 M.	18 Z.	19 V.	20 D.	21 M.	22 Z.	23 V.	24 D.	25 M.	26 Z.	27 V.	28 D.	29 M.	30 Z.	31 V.
Juni.	1 Z.	2 D.	3 V.	4 M.	5 D.	6 Z.	7 V.	8 M.	9 D.	10 Z.	11 V.	12 M.	13 D.	14 Z.	15 V.	16 M.	17 D.	18 Z.	19 V.	20 M.	21 D.	22 Z.	23 V.	24 M.	25 D.	26 Z.	27 V.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.
Juli.	1 M.	2 D.	3 V.	4 Z.	5 M.	6 D.	7 V.	8 Z.	9 M.	10 D.	11 V.	12 Z.	13 M.	14 D.	15 V.	16 Z.	17 M.	18 D.	19 V.	20 Z.	21 M.	22 D.	23 V.	24 Z.	25 M.	26 D.	27 V.	28 Z.	29 M.	30 D.	31 V.
Aug.	1 D.	2 Z.	3 V.	4 M.	5 D.	6 Z.	7 V.	8 M.	9 D.	10 Z.	11 V.	12 M.	13 D.	14 Z.	15 V.	16 M.	17 D.	18 Z.	19 V.	20 M.	21 D.	22 Z.	23 V.	24 M.	25 D.	26 Z.	27 V.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.
Sept.	1 Z.	2 D.	3 V.	4 M.	5 D.	6 Z.	7 V.	8 M.	9 D.	10 Z.	11 V.	12 M.	13 D.	14 Z.	15 V.	16 M.	17 D.	18 Z.	19 V.	20 M.	21 D.	22 Z.	23 V.	24 M.	25 D.	26 Z.	27 V.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.
Oct.	1 D.	2 Z.	3 V.	4 M.	5 D.	6 Z.	7 V.	8 M.	9 D.	10 Z.	11 V.	12 M.	13 D.	14 Z.	15 V.	16 M.	17 D.	18 Z.	19 V.	20 M.	21 D.	22 Z.	23 V.	24 M.	25 D.	26 Z.	27 V.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.
Nov.	1 V.	2 Z.	3 D.	4 M.	5 V.	6 D.	7 Z.	8 M.	9 V.	10 D.	11 Z.	12 M.	13 V.	14 D.	15 Z.	16 M.	17 V.	18 D.	19 Z.	20 M.	21 V.	22 D.	23 Z.	24 M.	25 V.	26 D.	27 Z.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.
Dec.	1 Z.	2 D.	3 V.	4 M.	5 D.	6 Z.	7 V.	8 M.	9 D.	10 Z.	11 V.	12 M.	13 D.	14 Z.	15 V.	16 M.	17 D.	18 Z.	19 V.	20 M.	21 D.	22 Z.	23 V.	24 M.	25 D.	26 Z.	27 V.	28 M.	29 D.	30 Z.	31 V.

KALENDER VOOR HET JAAR 1889.

JACOB VIS Pz., Zaandijk.

STOOMFABRIEK

VAN

Krijt, Stopverf, Plamuur. — Schilders-Oliën, Siccatief.

ENGELSCH LAKKEN van HARLAND & SON, London.

OLIJF-, TAFEL- en BAKOLIE.

MINERAAL-, KROON- EN OLIJFOLIE

voor MACHINES.